

KRÓLESTWO
Polesie

PASZPORT
turystyczny

Green Velo®
WSCHODNI SZLAK ROWEROWY

Drogi **ROWeRzySto**

Zapraszamy Cię do podróży. Takiej, której się nie spodziewasz. Zapraszamy Cię do zachwycenia się Polską. Jej krajobrazem. Ludźmi. I kolorami jej różnorodności. Oczywiście, cała Polska to mogłoby być za dużo. Przygotowaliśmy więc dla Ciebie szczególną drogę. Wyjątkową, egzotyczną, mieniącą się tysiącem barw.

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo to najbardziej spektakularny projekt rowerowy, jaki do tej pory zrealizowano w Polsce. To niemal 2000 km specjalnie wytyczonej trasy, którą od początku do końca przygotowano po to, aby zaskakiwała i inspirowała. Aby dawała radość podróżowania i poznawania. Szlak wiedzie przez pięć województw wschodniej Polski. Poznanie każdego z nich z osobna już stanowi niezwykle doświadczenie, a poznanie ich wszystkich zdaje się być jak czytanie wspaniałej baśni.

Możesz zacząć, skąd chcesz. Możesz podróżować samodzielnie, z rodziną bądź z przyjaciółmi. Możesz jechać z północy na południe albo z południa na północ. Zacząć na krańcach owej trasy albo gdzieś w jej środku, wybierając, to co Cię fascynuje.

Green Velo pokazuje piękno Polski Wschodniej w najlepszym wydaniu. Z paletą barw, zapachów i smaków, których nie znajdziesz nigdzie indziej. Wyrusz zatem do tej Polski. Zasmakuj jej. I pozwól się oczarować.

PASZPORT

turystyczny

Twoje zdjęcie

KRÓLESTWO
Polesie

imię i nazwisko

adres zamieszkania

data urodzenia

podpis

Regulamin

1. Paszport jest „drogowskazem” dla turystów podróżujących Wschodnim Szlakiem Rowerowym Green Velo i pozostałymi szlakami rowerowymi. Jego celem jest pokazanie miejsc i atrakcji Polski Wschodniej oraz zachęcenie do ich odwiedzenia w trakcie odbywanych wycieczek rowerowych.
2. Jeden paszport swym zasięgiem obejmuje jedno królestwo rowerowe. W sumie stanowią one serię 12 różnych paszportów po 12 królestwach rowerowych Polski Wschodniej.
3. Paszport może otrzymać każdy bez ograniczeń wiekowych i jest on wydawany bezpłatnie w punktach informacji turystycznej oraz w atrakcjach i obiektach turystycznych zlokalizowanych na obszarze Polski Wschodniej.
4. W paszporcie znajdują się opisy obiektów i miejsc turystycznych a pod każdym z nich miejsce na przybicie pamiątkowej pieczęci lub stempla okolicznościowego (ewentualnie wklejenia zdjęcia), które potwierdzają odwiedzenie wskazanej w paszporcie atrakcji.
5. Paszport ważny jest bezterminowo.
6. Paszport nie upoważnia do bezpłatnego wejścia do atrakcji.
7. Paszport można zachować jako pamiątkę z wakacji/pobytu w królestwach rowerowych Polski Wschodniej.

Życzymy miłych wrażeń!

Wschodni SzLaK RoWerOwY

GREEN VELO

2000 kilometrów i 2000 powodów, aby zostać na dłużej

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo to najdłuższy, spójnie oznakowany szlak rowerowy w Polsce. Biegnie on głównie asfaltowymi drogami publicznymi o niskim natężeniu ruchu pojazdów przez malownicze tereny Polski Wschodniej.

Na szlaku wydzielono 12 tak zwanych „królestw rowerowych” – atrakcyjnych regionów, w których warto zaplanować dłuższy pobyt. Paszport obejmuje swym zasięgiem jedno królestwo.

Oznakowanie szlaku Green Velo

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo na całej długości oznakowany jest metalowymi tabliczkami z kolorowym logo szlaku.

Dodatkowo wyznaczono kilkanaście tras łącznikowych, pozwalających na dojazd do węzłów komunikacyjnych i ważniejszych atrakcji turystycznych w pobliżu szlaku.

MOR-y (Miejsca Obsługi Rowerzystów)

oraz MPR-y (Miejsca Przyjazne Rowerzystom)

Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo wyróżnia między innymi znajdująca się wzdłuż całej trasy infrastruktura rekreacyjna. Miejsca takie nazwane zostały MOR-ami, czyli Miejscami Obsługi Rowerzystów. Są one zlokalizowane przy atrakcjach turystycznych i ciekawych miejscowościach.

Uzupełnieniem MOR-ów jest system MPR-ów, czyli Miejsc Przyjaznych Rowerzystom, czyli: obiektów noclegowych, gastronomicznych, atrakcji turystycznych, centrów informacji turystycznej oraz innych obiektów, które w swojej ofercie mają usługi dla turystów. Można je wyszukać na portalu www.greenvelo.pl

Portal www.greenvelo.pl i aplikacja mobilna

Przed planowaną podróżą zapraszamy na stronę www.greenvelo.pl. To największy i najdokładniejszy przewodnik rowerowy po Polsce Wschodniej. Dzięki niemu będzie można poznać przebieg szlaku, a także system rekomendowanych tras wycieczkowych i szlaków rowerowych przebiegających w jego najbliższej okolicy. Portal pozwoli zaplanować wyprawę rowerową, wykorzystując intuicyjny planer wycieczek.

Niezbędne w podróży informacje znajdują się w dostępnej dla trzech platform (Android, iOS, Windows Phone) aplikacji mobilnej szlaku Green Velo. Najważniejsze informacje dostępne są w trybie offline. Aplikacja umożliwia zapisywanie na bieżąco przebiegu wyprawy rowerowej. Można też zaplanować przyszłe trasy poprzez wskazanie na mapie punktów, a system automatycznie wskaże najwygodniejszą drogę.

**10 000
kilometrów**

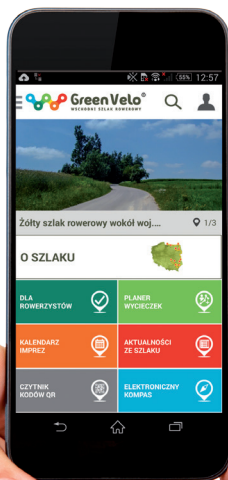
Tyle w przybliżeniu kilometrów oznakowanych szlaków rowerowych przecina lub przebiega w bezpośredniej bliskości szlaku Green Velo.

5 województw

warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, podkarpackie i świętokrzyskie

5 parków narodowych

15 parków krajobrazowych

WSCHODNI SZLAK ROWEROWY GREEN VELO

- 1 Królestwo Rowerowe Nad Zalewem Wiślanym (woj. warmińsko-mazurskie)
- 2 Królestwo Rowerowe Warmia i okolice (woj. warmińsko-mazurskie)
- 3 Królestwo Rowerowe Północne Mazury (woj. warmińsko-mazurskie)
- 4 Królestwo Rowerowe Suwalszczyzna i Puszcza Augustowska (woj. podlaskie)
- 5 Królestwo Rowerowe Dolina Biebrzy i Narwi (woj. podlaskie)
- 6 Królestwo Rowerowe Puszcza Białowieńska i Knyszyńska (woj. podlaskie)
- 7 Królestwo Rowerowe Dolina Bugu (woj. podlaskie i woj. lubelskie)
- 8 Królestwo Rowerowe Polesie (woj. lubelskie)
- 9 Królestwo Rowerowe Roztocze (woj. lubelskie i woj. podkarpackie)
- 10 Królestwo Rowerowe Pogórze Karpackie (woj. podkarpackie)
- 11 Królestwo Rowerowe Ziemia Sandomierska i Dolina Dolnego Sanu (woj. podkarpackie i woj. świętokrzyskie)
- 12 Królestwo Rowerowe Góry Świętokrzyskie i okolica (woj. świętokrzyskie)

Spis atrakcji

1. Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie 8
2. Drewniany kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła –
dawna cerkiew unicka w Hannie 9
3. Pozostałości zespołu pałacowo-parkowego
i kościół parafialny w Różance 10
4. Kościół św. Ludwika z klasztorem Paulinów we Włodawie 11
5. Zespół synagogałny – obecnie Muzeum Pojezierza
Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie 12
6. Cerkiew prawosławna Narodzenia Najświętszej Marii Panny
we Włodawie 13
7. Dawny pałac myśliwski Zamoyskich w Adampolu 14
8. Cerkiew prawosławna i skansen budownictwa
Chełmszczyzny i Podlasia w Holi 15
9. Sanktuarium maryjne w Orchówku 16
10. Jezioro Białe w Okunince 17
11. Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze 18
12. Rezerwat Żółwiowe Błota
w Sobiborskim Parku Krajobrazowym 19
13. Rezerwat Trzy Jeziora w Sobiborskim Parku Krajobrazowym 20
14. Poleski Park Narodowy 21
15. Wola Uhruska 22
16. Kościół i cerkiew prawosławna w Uhrusku 23
- Mapa Królestwa Polesie 24**
17. Dąb „Bolkó” i ścieżka przyrodnicza w Hniszowie 26
18. Rezerwat Bagno Serebryskie
w Chełmskim Parku Krajobrazowym 27

19.	Ośrodek Edukacji Ekologicznej Chełmskiego Parku Krajobrazowego w Brzeźnie	28
20.	Góra Katedralna w Chełmie	29
21.	Chełmskie Podziemia Kredowe	30
22.	Barokowy kościół Rozesłania Świętych Apostołów w Chełmie	31
23.	Cerkiew prawosławna św. Jana Teologa w Chełmie	32
24.	Muzeum Ziemi Chełmskiej w Chełmie.....	33
25.	Chełmski Bulwar nad Uherką	34
26.	Zespół sakralny – dawna cerkiew Chrystusa Zbawiciela w Podgórzu	35
27.	Średniowieczna wieża mieszkalno-obronna w Stolpiu	36
28.	Izba Garncarska i Bednarska w Pawłowie.....	37
29.	Klasykystyczny pałac Ossolińskich w Rejowcu.....	38
30.	Klasykystyczny kościół drewniany w Borowicy.....	39
31.	Wzgórze „Arianka” z kamienną wieżą – piramidą w Krynicy	40
32.	Ruiny zamku Orzechowskich w Krupem.....	41
33.	Zespół sakralny jezuitów w Krasnymstawie.....	42
34.	Muzeum Regionalne w Krasnymstawie.....	43
35.	Stadnina koni w Białce.....	44
36.	Klasykystyczny zespół pałacowo-parkowy w Surhowie.....	45
37.	Kościół w dawnym zborze kalwińskim i cerkiew prawosławna w Bończy	46
38.	Kościół, cerkiew prawosławna i synagoga w Wojsławicach.....	47
39.	Skierbieszowski Park Krajobrazowy.....	48

1

Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie

Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego mieści się w XIX-wiecznym dworze, w którym wychowywał się pod opieką dziadków – Malskich, i do którego wielokrotnie wracał we wspomnieniach. W zbiorach znajdują się m.in. rękopisy, wydania dzieł pisarza, jego rysunki, fotografie, a także przedmioty osobiste. Przy dworze znajduje się romantyczny park z mauzoleum rodziny Malskich i Kraszewskich.

Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego

21-518 Sosnowka

tel. 83 379 30 14

www.muzeumkraszewskiego.pl

czynne:

muzeum: wt. –niedz. w godz. 10 –16

park zabytkowy:

codz. w godz. od 8 do zmierzchu

Drewniany kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła – dawna cerkiew unicka w Hannie

Kościół w Hannie powstał w pierwszej połowie XVIII wieku z fundacji Hieronima F. Radziwiłła jako cerkiew unicka. Wraz z likwidacją unickiej diecezji chełmskiej świątynię zamieniono na prawosławną i taką pozostała do 1918 roku. Skromny trójdzielny budynek wieńczy wysoki dach z trzema kopulastymi wieżyczkami, a we wnętrzu zwraca uwagę polichromia na płótnie przyklejonym do ścian i stropu.

Urząd Gminy Hanna

Hanna 43B
22-220 Hanna
tel. 83 379 80 16, 83 379 80 03
gmina.hanna.sisco.info

3

Pozostałości zespołu pałacowo-parkowego i kościół parafialny w Różance

W rozległym kilkunastohektarowym parku możemy oglądać pozostałości dawnego zespołu pałacowego Pociejów z początku XVIII wieku. Wspaniała rezydencja, nazywana Wersalem północy, została zniszczona w czasie I wojny światowej. Po pałacu pozostały piwnice i jeden z pawilonów oraz budynki folwarczne. W centrum wsi warto zobaczyć neogotycki kościół parafialny z początku XX wieku, ufundowany przez Zamoyskich.

Urząd Gminy Włodawa

al. Jana Pawła II 22

22-200 Włodawa

tel. 82 572 12 34

www.gmina-wlodawa.pl

Kościół, zaprojektowany przez Pawła Fontanę, należy do najwybitniejszych przykładów architektury sakralnej późnego baroku. Nawę główną na rzucie elipsy przykrywa kopuła, a elewację frontową flankują dwie wieże. Ściany i sklepienia pokrywają iluzjonistyczne freski, a w barokowo-rokokowym wnętrzu zwracają uwagę figury ojców Kościoła. Przy kościele stoi okazały piętrowy budynek klasztorny, także z XVIII wieku.

**Klasztor Paulinów
i parafia św. Ludwika**

ul. Klasztorna 7
22-200 Włodawa
tel. 82 57 21 366
www.wlodawa.paulini.pl

Kościół św. Ludwika
z klasztorem Paulinów
we Włodawie

5

Zespół synagogałny – obecnie Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie

Zespół obejmuje trzy obiekty: Wielką Synagogę (1764), Małą Synagogę i Dom Pokahalny. We wnętrzu Wielkiej Synagogi zachowała się bogato zdobiona neobarokowa szafa ołtarzowa Aron ha-kodesz (z lat 30. XX w.). Dziś w zespole synagogałnym mieści się Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego eksponujące m.in. cenne zbiory judaików oraz organizujące znany Festiwal Trzech Kultur.

Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego

ul. Czerwonego Krzyża 7
22-200 Włodawa
tel. 82 57 22 178
www.muzeumwlodawa.pl
czynne:

1 V – 15 X wt.–niedz. w godz. 10–16
16 X–30 IV wt.–pt. w godz. 10–15
w soboty i niedziele grupy zorganizowane po
uprzednim zgłoszeniu
tel. 48 82 572 21 78

Cerkiew prawosławna Narodzenia Najświętszej Marii Panny we Włodawie

Cerkiew Narodzenia Najświętszej Marii Panny wzniesiona została w pierwszej połowie XIX wieku jako świątynia unicka. Od momentu likwidacji unickiej diecezji chełmskiej cerkiew jest prawosławna. Klasycyzyczna budowla reprezentuje styl bizantyjsko-ruski. We wnętrzu zgromadzono m.in. ikony i fragmenty ikonostasów z niezachowanych do dziś cerkwi, m.in. z Sobiboru i Holeszowa.

**Cerkiew prawosławna
Narodzenia Najświętszej
Marii Panny**

ul. Kościelna 11a
22-200 Włodawa
tel. 82 57 21 750
cerkiew.wlodawa.pl

7

Dawny pałac myśliwski Zamoyskich w Adampolu

Pałac myśliwski Zamoyskich, wybudowany w 1928 roku według projektu Jana Koszczyk-Witkiewicza, urzeka eklektyczną architekturą i detalami zdobniczymi, w części pochodzącymi ze zniszczonego pałacu w Różance k. Włodawy. We wnętrzach znaleźć można m.in. oryginalne malowidła ścienne i marmurowe kominki. Dziś w obiekcie, położonym w parku z początku XX wieku, mieści się szpital.

**Specjalistyczny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej
w Adampolu**
Adampol 16B
22-200 Włodawa
tel. 82 591 32 86
www.spzozadampol.pl

Cerkiew prawosławna i skansen budownictwa Chełmszczyzny i Podlasia w Holi

Cerkiew św. Antoniego Peczerskiego została zbudowana w 1702 roku jako świątynia unicka. Obecnie należy do Kościoła Prawosławnego, będąc cerkwią filialną parafii w Horostycie. Drewniany budynek o zrębowej konstrukcji, kryty dwuspadowym dachem, ma w sąsiedztwie niewielki Skansen Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia, z wiatrakiem koźlakiem oraz kilkoma obiektami tworzącymi wiejską zagrodę.

Muzeum Kultury Materialnej Chełmszczyzny i Podlasia

Hola 1

22-244 Stary Brus

tel. 82 560 76 35

czynny:

IV –X wt.–niedz. w godz. 10–18

9

Sanktuarium maryjne w Orchówku

Orchówek, niegdyś nadbużańskie miasto z portem, a obecnie południowe przedmieście Włodawy, słynie z poagustiańskiego kościoła św. Jana Jałmużnika, wzniesionego w latach 1770–1777 według projektu Pawła Fontany. Późnobarokowa świątynia jest sanktuarium maryjnym z otoczonym kultem obrazem Najświętszej Maryi Panny z Dzieciątkiem. Poniżej sanktuarium urządzono spacerowy bulwar nad starorzeczem Bugu.

**Sanktuarium
Matki Bożej Pocieszenia**
ul. Nadbużańska 63
20-220 Orchówek
tel. 82 572 17 20
www.orchowek.kapucyni.eu

Jeziro Białe w Okunince

Jedno z największych (106 ha) i najgłębszych (33,6 m) jezior Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, z piaszczystymi plażami i przejrzystą wodą (I klasa czystości). Wokół jeziora, we wsi Okuninka rozwinęło się letnisko z blisko 40 ośrodkami wypoczynkowymi, hotelami, pensjonatami i kempingami. Przy plażach znajdują się strzeżone kąpieliska z wypożyczalniami sprzętu, ośrodki żeglarskie, windsurfingowe i szkoły nurkowania.

Informacja Turystyczna Włodawa

ul. Partyzantów 25, 22-200 Włodawa
tel. 82 571 70 73
czynna: wt.–sob. w godz. 9–17

Informacja Turystyczna w Okunince

Okuninka IV 187, 22-200 Włodawa
tel. 880 564 552
czynna: VII–VIII pon.–niedz. w godz. 10–18

11

Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze

W latach 1942–1943 w sąsiedztwie stacji kolejowej Sobibór funkcjonował hitlerowski obóz zagłady, w którym uśmiercono około 250 tysięcy ludzi. W październiku 1943 roku więźniowie wzniesili powstanie i około 300 z nich udało się uciec. Niemcy natychmiast zlikwidowali obóz, zacierając ślady ludobójstwa. Od 1993 roku na terenie dawnego obozu działa muzeum martyrologiczne, które obecnie jest rozbudowywane.

Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze Oddział Państwowego Muzeum na Majdanku

Stacja Kolejowa Sobibór 1
22-200 Włodawa
tel. 82 571 98 67

www.sobibor-memorial.eu
czynne:

IV–X wt.–niedz. w godz. 9–17,
XI–III w godz. 9–16

Rezerwat Żółtowie Błota w Sobiborskim Parku Krajobrazowym

Rezerwat faunistyczny chroni siedliska najliczniejszej w kraju populacji żółwia błotnego, szacowanej na kilkaset osobników. Obejmuje jeziora Spólne, Koseniec i Perespa oraz otaczające je podmokłe lasy z dużą ilością śródleśnych stawów i zalewisk, niejednokrotnie tworzonych przez bobry. Panoramę lasów i wodnej części rezerwatu można oglądać z wieży widokowej na brzegu jeziora Spólne.

**Zespół Lubelskich Parków
Krajobrazowych**
ul. Czechowska 4
20-072 Lublin
www.parki.lubelskie.pl

Ośrodek Zamiejscowy w Chełmie
pl. Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 562 75 76

13

Rezerwat Trzy Jeziora w Sobiborskim Parku Krajobrazowym

Wodno-torfowiskowy rezerwat obejmuje trzy śródleśne, mocno zarastające roślinnością jeziora: Płotycze, Brudno i Brudzieniec, stanowiące jeden system hydrologiczny. Wszystkie otoczone są torfowiskami, na których występuje wiele rzadkich roślin. Trudno dostępne tereny stanowią ostoję wielu gatunków ptaków i ssaków, m.in. bocianów czarnych, orlików krzykliwych, łosi, dzików.

**Zespół Lubelskich
Parków Krajobrazowych
Ośrodek Zamiejscowy w Chełmie**
pl. Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 562 75 76
www.parki.lubelskie.pl

Poleski Park Narodowy

Liczący około 10 tysięcy hektarów park ochrania cenne obszary wodno-błotne, w tym jeziora i torfowiska, które są ostoją licznych rzadkich gatunków ptaków. Walory okolic poznawać można, wędrując ścieżkami przyrodniczymi, a także przemierzając szlaki piesze, rowerowe i konne. Wiedzę o parku można poszerzyć podczas zajęć prowadzonych przez ośrodki dydaktyczne w Urszulinie i Załuczu Starym.

Poleski Park Narodowy

ul. Lubelska 3A, 22-234 Urszulin
tel. 82 571 30 71, 82 571 30 72, www.poleskipn.pl
wycieczki, rezerwacje miejsc, informacje
tel. 82 571 30 72 wew. 48

Ośrodek Dydaktyczno-Administracyjny PPN w Urszulinie

tel. 82 571 30 72 wew. 43/48

Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny PPN w Załuczu Starym

tel. 82 571 31 99

15

Wola Uhruska

Nadbużańskie letnisko, odwiedzane już w dwudziestolecu międzywojennym, dziś jest dużą wsią agroturystyczną, położoną w nadbużańskiej dolinie, w sąsiedztwie sosnowych Lasów Sobiborskich. Na starorzeczu Bugu urządzono kąpielisko z plażą, wypożyczalnię sprzętu oraz ławisko. Lokalna ścieżka spacerowa prowadzi m.in. na wieżę widokową oraz do alei rzeźb powstałych podczas letnich plenerów Kresy 92.

Urząd Gminy Wola Uhruska

ul. Parkowa 5
22-230 Wola Uhruska
tel. 82 591 50 03, 82 591 50 06
www.wolauhruska.pl

Kościół i cerkiew prawosławna w Uhrusku

Do najcenniejszych zabytków w Uhrusku należą dwie świątynie. Pierwsza to klasycystyczna cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny, ufundowana w roku 1849 jako unicka i wcielona do Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego po 1875 roku. Jednowieżowy budynek reprezentuje styl klasycystyczno-bizantyjski. Drugi obiekt to kościół św. Jana Chrzciciela wzniesiony w 1678 roku i przebudowany w epoce późnego klasycyzmu.

Urząd Gminy Wola Uhruska
ul. Parkowa 5
22-230 Wola Uhruska
tel. 82 591 50 03, 82 591 50 06
www.wolauhruska.pl

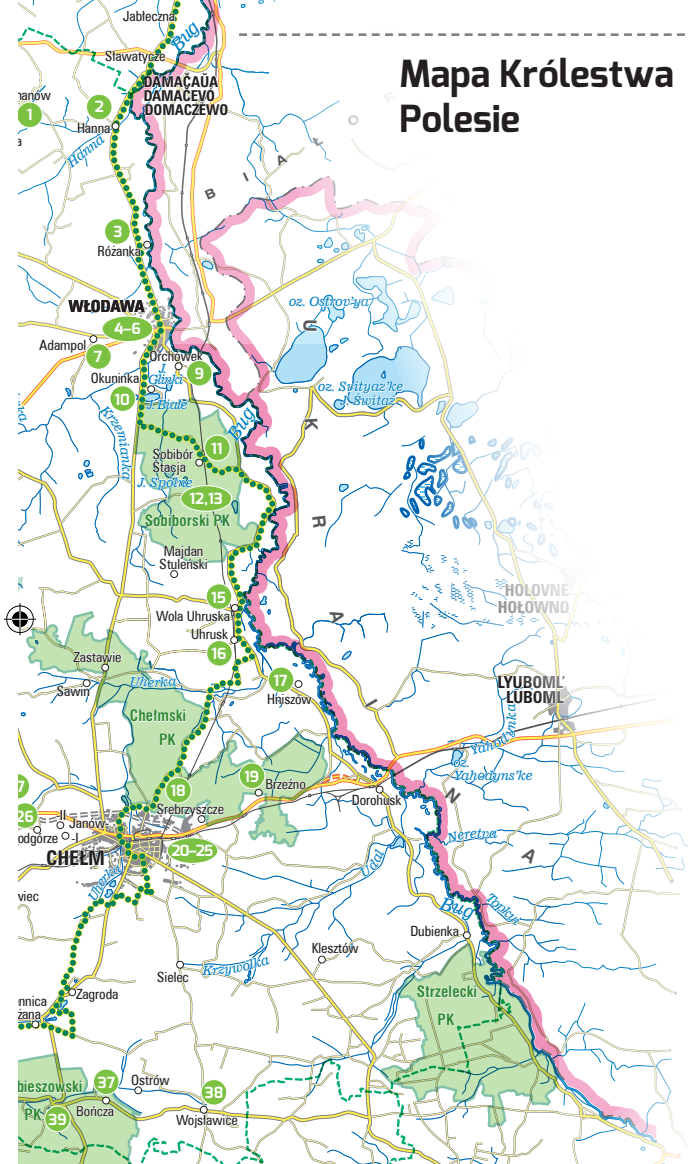

Objaśnienia znaków

- Atrakcje opisane w paszporcie
- Granice Królestw Rowerowych
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo
- Parki narodowe
- Parki krajobrazowe
- Drogi ekspresowe
- Drogi krajowe
- Drogi wojewódzkie; drogi inne
- Koleje
- Granice państw; granice województw

Mapa Królestwa Polesie

17

Dąb „Bolko” i ścieżka przyrodnicza w Hniszowie

Największy i jeden z najstarszych dębów w regionie ma 9 metrów w obwodzie i blisko 30 metrów wysokości. Nazywany jest „Bolko” na pamiątkę Bolesława Chrobrego, który na początku XI wieku przemierzał z wojskiem pogranicze polsko-ruskie w marszu na Kijów. Dąb ma około 500 lat i rośnie w podworskim parku w Hniszowie nad Bugiem (gm. Ruda Huta), przez który wiedzie ścieżka przyrodniczo-historyczna „Bolko”.

Informacja Turystyczna w Chełmie

ul. Lubelska 63, 22-100 Chełm
tel. 82 565 36 67
www.itchełm.pl

czynne:

VI–VIII pon.–pt. w godz. 8–17,
sob. w godz. 9–15,

niedz. w godz. 9–13,

IX–V pon.–pt. w godz. 8–16,
sob. w godz. 9–14

Rezerwat Bagno Serebryskie w Chełmskim Parku Krajobrazowym

Rezerwat torfowiskowy na obszarze Chełmskiego Parku Krajobrazowego chroni unikatowe w Europie niskie torfowiska węglanowe. Torfowiska, zajmujące podmokłe tereny na mało przepuszczalnym kredowym podłożu, porastają rzadkie gatunki roślin, a liczne wyniesienia, tzw. grądziki, zajęte są przez murawy kserotermiczne. W rezerwacie wytyczono ścieżkę edukacyjno-przyrodniczą (3 km, około 1 godz. 30 min).

**Zespół Lubelskich Parków
Krajobrazowych
Ośrodek Zamiejscowy w Chełmie**
pl. Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 562 75 76
www.parki.lubelskie.pl

19

Ośrodek Edukacji Ekologicznej Chełmskiego Parku Krajobrazowego w Brzeźnie

Wiedzę oraz ciekawostki na temat ekosystemów leśnych i torfowych otoczonych ochroną w ramach Chełmskiego Parku Krajobrazowego najlepiej zdobywać w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Brzeźnie. Ośrodek, położony w samym sercu Chełmskich Torfowisk Węglanowych, prowadzi wiele atrakcyjnych zajęć terenowych, wycieczek i multimedialnych wykładów dedykowanych głównie dzieciom i młodzieży.

Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych
Ośrodek Edukacyjno-Muzealny w Brzeźnie

Brzeźno 163
22-174 Brzeźno
tel. 501 850 618
www.parki.lubelskie.pl

Góra Katedralna w Chełmie

Na najwyższym wzniesieniu Chełma znajduje się zespół katedralny z pounicką bazyliką Narodzenia Najświętszej Marii Panny z XVIII–XIX wieku. Obok katedry stoi wysoka wieża dzwonnica z lat 70. XIX wieku, mieszcząca Mauzoleum Ofiar Terroru Hitlerowskiego i Stalinowskiego. W zespole zachowało się kilka obiektów z XVII–XVIII wieku, m.in. Brama Uściługska, pałac biskupów unickich i klasztor Bazylianów.

**Sanktuarium Maryjne
na Górze Chełmskiej
Narodzenia Najświętszej Marii Panny**

ul. Lubelska 2,
22-100 Chełm
tel. 82 565 24 75
www.bazylika.net

czynne:
cały rok dla grup zorganizowanych
w sezonie V–X również dla osób
indywidualnych

21

Chełmskie Podziemia Kredowe

Chełm słynie z unikatowych w światowej skali wyrobisk kredowych, kopanych przez mieszczan pod miastem w okresie od XVI do XIX wieku. Z wielokondygnacyjnego labiryntu korytarzy i komór wydzielono odcinek o długości 2 kilometrów. Trasa przebiega pod centrum, w tym pod Rynkiem, gdzie warto zobaczyć m.in. szyb staromiejskiej studni. W podziemiach można spotkać ich legendarnego władcę – Ducha Bielucha!

Chełmskie Podziemia Kredowe

ul. Lubelska 55, 32-120 Chełm

tel. 82 565 25 30

www.podziemiakredowe.pl

czynne:

turyści indywidualni:

1 V–15 X wejścia o godz. 11, 12, 13, 14, 15, 16

16 X–30 IV wejścia o godz. 11, 13, 16

grupy zorganizowane: do uzgodnienia

na 3 dni przed zwiedzaniem

Kościół z drugiej połowy XVIII wieku uważany jest za najpiękniejsze dzieło wybitnego włoskiego architekta Pawła Fontany. Późnobarokowa świątynia ma charakterystyczną fasadę ujętą z obu stron przez skośnie ustawione wieże. Wnętrze z eliptyczną nawą zachwyca polichromiami i dekoracjami sztukatorskimi i snycerskimi. Wiele elementów wyposażenia reprezentuje styl rokoka.

Parafia Rozesłania Św. Apostołów

22-100 Chełm
ul. Lubelska 55
tel. 82 565 56 40
www.rozeslanie.pl

22

Barokowy kościół
Rozesłania Świętych
Apostołów w Chełmie

23

Cerkiew prawosławna św. Jana Teologa w Chetmie

Cerkiew wzniesiono w połowie XIX wieku jako świątynię garnizonową. Klasycystyczna budowla, zwieńczona pięcioma wieżyczkami z cebulastymi kopułami, kryje we wnętrzu piękny złożony ikonostas oraz wiele ikon i przedmiotów kultu z cerkwi zniszczonych w ramach akcji rewindykacyjnej w 1938 roku. Parafialna cerkiew Jana Teologa odgrywa ważną rolę w życiu prawosławnej społeczności miasta i regionu.

**Parafia Prawosławna
św. Jana Teologa**
ul. Sienkiewicza 1
tel. 82 565 24 80
www.lublin.cerkiew.pl

Muzeum Ziemi Chełmskiej w Chełmie

Powstałe blisko 100 lat temu muzeum zajmuje kilka historycznych obiektów w centrum miasta. Wśród jego kilkunastu działów warto zobaczyć zbiory archeologiczne, etnograficzne, przyrodnicze i historyczne. W gmachu dawnego kolegium pijarskiego eksponowana jest m.in. bogata kolekcja współczesnej sztuki polskiej i zagranicznej, a w dawnej cerkwi unickiej św. Mikołaja mieści się dział sztuki dawnej.

**Muzeum Ziemi Chełmskiej
im. Wiktora Ambroziewicza**
ul. Lubelska 55
22-100 Chełm
tel. 82 564 05 70, 82 565 26 93
www.mzch.pl

czynne:
wt.–pt. w godz. 10–16,
sob. w godz. 12–16,
niedz. w godz. 12–16

25

Chełmski Bulwar nad Uherką

Bulwar ze ścieżką spacerowo-rowerową liczy 3,5 kilometra i prowadzi od parku miejskiego, wzdłuż koryta rzeki Uherki, do południowej granicy miasta, skąd blisko do lubianego przez chełmian kąpieliska nad zalewem Żółtańce. Na trasie ścieżki znajduje się kilkanaście punktów widokowych na historyczną panoramę Górki Chełmskiej, w których zorganizowano skwery wypoczynkowe i rekreacyjne.

Informacja Turystyczna w Chełmie

ul. Lubelska 63
22-100 Chełm
tel. 82 565 36 67
www.itchełm.pl
czynne:

VI–VIII pon.–pt. w godz. 8–17,
sob. w godz. 9–15,
niedz. w godz. 9–13,
IX–V pon.–pt. w godz. 8–16,
sob. w godz. 9–14

Zespół sakralny – dawna cerkiew Chrystusa Zbawiciela w Podgórzu

Początki sakralnego zespołu w Podgórzu koło Chełma sięgają co najmniej XV wieku, gdy wybudowano tu prawosławną cerkiew i męski klasztor. Na początku XVII wieku monaster przejęli unicy, przebudowując pierwotną cerkiew na bardziej okazałą bazylią. Dalszych przebudów, m.in. w duchu klasycystycznym, dokonali po 1864 roku prawosławni. Od 1924 roku świątynia jest kościołem katolickim.

Urząd Gminy Chełm

Pokrówka
ul. Gminna 18
22-100 Chełm
tel. 82 563 65 53, 82 563 79 78
www.gmina.chem.pl

27

Średniowieczna wieża
mieszkalno-obronna
w Stołpiu

Ruiny w Stołpiu, położone w odległości około 8 kilometrów od Chełma, to pozostałość wczesnośredniowiecznej wieży z X–XI wieku. Pięciokondygnacyjny prostokątny obiekt, zbudowany z kamienia i cegły na ufortyfikowanym ziemnym gródku, budzi kontrowersje co do jego pierwotnego przeznaczenia. Wieża mogła pełnić funkcje militarne bądź sakralne, za czym przemawia obecność kaplicy na najwyższym piętrze obiektu.

Urząd Gminy Chełm

Pokrówka

ul. Gminna 18

22-100 Chełm

tel. 82 563 65 53, 82 563 79 78

www.gmina.chelm.pl

Izba Garncarska i Bednarska w Pawłowie

Największą atrakcją Pawłowa, dawnego miasta w dobrach biskupów chełmskich i znanego ośrodka garncarskiego, są regionalne Izby – Garncarska i Bednarska, działające przy Gminnym Ośrodku Kultury. W obu eksponowane są wyroby dawnych rzemieślników oraz używane przez nich narzędzia i sprzęty, a GOK organizuje cykliczne warsztaty oraz coroczne letnie Jarmarki Pawłowskie „Ginące zawody”.

**Gminny Ośrodek Kultury
im. Ryszarda Kapuścińskiego
w Pawłowie**

Pawłów, ul. Lubelska 23A
22-170 Rejowiec Fabryczny
tel. 82 566 46 03
www.gokpawlow.pl

29

Klasycystyczny pałac Ossolińskich w Rejowcu

Rejowiec to miasto założone przez Mikołaja Reja na gruntach wsi Kobyłe. Rej, jako zagorzały reformator, zbudował zbór, rozwijając ważny ośrodek kalwiński. W późniejszych wiekach miasto przechodziło w posiadanie kolejnych rodów magnackich. Jednym z najpiękniejszych zabytków miejscowości jest klasycystyczny Pałac Ossolińskich z pierwszej połowy XIX wieku, otoczony krajobrazowym parkiem w stylu angielskim.

Urząd Gminy Rejowiec

ul. Dąbrowskiego 1
22-360 Rejowiec
www.gmina.rejowiec.pl
tel. 82 568 81 45

Klasycystyczny kościół drewniany w Borowicy

Kościół parafialny Przemienienia Pańskiego i św. Stanisława Biskupa w Borowicy, wzniesiony pod koniec XVIII wieku z fundacji hrabiego Kazimierza Krasieńskiego, projektował architekt królewski Jakub Kubicki, autor m.in. warszawskiego Belwederu. Modrzewiowa świątynia, powstała na rzucie ośmioboku, odwzorowuje w drewnie klasycystyczny styl i zdobnictwo typowe dla architektury murowanej.

Urząd Gminy w Łopienniku Górnym

Łopiennik Górny 1
22-351 Łopiennik Górny
tel. 82 577 30 04, 82 577 31 23
www.lopiennikgorny.pl

31

Wzgórze „Arianka” z kamienną wieżą – piramidą w Krynicy

Jedno ze śródpolnych wzgórz Pagórów Chełmskich w okolicy wsi Krynica, nazywane „Arianką”, kryje bardzo tajemniczy obiekt. Wysoka kamienna budowla, w kształcie czworoboku zwieńczonego kilkunastometrową piramidą, jest najprawdopodobniej mauzoleum podkomorzego chełmskiego Pawła Orzechowskiego. Wielki magnat, budowniczy renesansowego zamku w sąsiedniej wsi Krupce, był arianinem.

**Punkt Informacji Turystycznej
Powiatowa Biblioteka
Publiczna w Krasnymstawie**

Piłsudskiego 5A
22-300 Krasnystaw
tel. 82 576 25 09
czynny:
pon.–pt. w godz. 9–17,
sob. w godz. 8–13

Ruiny zamku Orzechowskich w Krupem

Niewielka wieś Krupie słynie z ruin renesansowego zamku Orzechowskich z przełomu XVI i XVII wieku. Paweł Orzechowski, arianin, intelektualista i jeden z najzamożniejszych magnatów swojej epoki, zbudował warownię w typie włoskim, z pałacem na rzucie czworoboku, ufortyfikowaną bastionami. Budowla została zniszczona w XVII wieku przez Kozaków oraz Szwedów i od tamtej pory pozostaje malowniczą ruiną.

Punkt Informacji Turystycznej

Powiatowa Biblioteka

Publiczna w Krasnymstawie

Piłsudskiego 5A

22-300 Krasnystaw

tel. 82 576 25 09

czynny:

pon.–pt. w godz. 9–17,

sob. w godz. 8–13

33

Zespół sakralny jezuitów w Krasnymstawie

Krasnystaw stanowił ważny gród na szlaku z Korony na Ruś. W 1394 roku z nadania Władysława Jagiełły stał się miastem, zaś od 1490 roku był siedzibą biskupów chełmskich. W latach 1776–1826 funkcję katedry pełnił kościół pojezuicki św. Franciszka Ksawerego. Monumentalna barokowa świątynia, z pięknymi polichromiami i bogatym wyposażeniem wnętrza, jest największą turystyczną atrakcją Krasnegostawu.

Punkt Informacji Turystycznej Powiatowa Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie

Piśsudskiego 5A
22-300 Krasnystaw
tel. 82 576 25 09
czynny:

pon.–pt. w godz. 9–17,
sob. w godz. 8–13

Muzeum Regionalne w Krasnymstawie

Muzeum mieści się w kolegium pojezuickim z pierwszej połowy XVIII wieku. Wielodziałowe zbiory obejmują m.in. bogatą kolekcję archeologiczną, w tym kamienne noże i skrzynkowy grób kultury amfor kulistych. W zbiorach sztuki i rzemiosła znajdują się sarmackie portrety trumienne, meble różnych stylów od XVIII do początku XX wieku, secesyjne wyroby ze szkła oraz urządzenia i naczynia browarnicze.

Muzeum Regionalne w Krasnymstawie

ul. J. Piłsudskiego 5A
22-300 Krasnymstaw
tel. 82 576 36 63
www.muzeumkrasnymstaw.webd.pl
czynne:

wt.–pt. w godz. 10–16,
sob.–niedz. w godz. 10–15

35

Stadnina koni w Białce

Historia Stada Ogierów Białka koło Krasnegostawu sięga lat 30. XX wieku, kiedy rząd II Rzeczypospolitej stworzył hodowlę koni na potrzeby wojska. Wzniesiono wówczas kompleks stajni, który przetrwał do dziś. W powojennej Polsce białecki ośrodek zasłużył się dla popularyzacji sportu jeździeckiego, a w latach 80. XX wieku poszerzył hodowlę koni ras zimnokrwistych o konie czystej krwi arabskiej.

Zakład Hodowlano-Produkcyjny Stado Ogierów Białka

Białka, 22-300 Krasnystaw
tel. 82 577 12 01
www.bialka.arabians.pl

Klasycystyczny zespół pałacowo-parkowy w Surhowie

Pałac Cieszkowskich, wzniesiony w pierwszej połowie XIX wieku w romantycznym parku, zajmuje dziś Dom Opieki Społecznej. Murowana parterowa rezydencja z piętrowym kolumnowym portykiem kryje we wnętrzu dekoracje sztukateryjne i polichromie o tematyce biblijnej, mitologicznej i historycznej. Drugim zabytkiem Surhowa jest klasycystyczny kościół z pierwszej połowy XIX wieku ufundowany przez Cieszkowskich.

Urząd Gminy Krańcuzyn

ul. Kościuszki 21
22-310 Krańcuzyn
tel. 82 577 55 11, 82 577 55 94
www.krancuzyn.lubelskie.pl

37

Kościół w dawnym zborze kalwińskim i cerkiew prawosławna w Bończy

Wieś na Działach Grabowieckich, należąca niegdyś do rodu Siennickich herbu Bończa, słynie z dwóch sakralnych zabytków. Kościół św. Stanisława BM to dawny zbor kalwiński, wzniesiony w XVI wieku przez podkomorzego chełmskiego Mikołaja Siennickiego. Warto też zobaczyć świeżo odrestaurowaną prawosławną cerkiew Matki Bożej Dobrej Opieki, wybudowaną pod koniec XIX wieku w stylu bizantyjsko-ruskim.

Urząd Gminy Kraśniczyn

ul. Kościuszki 21
22-310 Kraśniczyn
tel. 82 577 55 11, 82 577 55 94
www.krasniczyn.lubelskie.pl

Kościół, cerkiew
prawosławna i synagoga
w Wojstawicach

W Wojstawicach zachował się dawny układ urbanistyczny z czworokątnym rynkiem i zabudową, w tym domami podcieniowymi z przełomu XIX–XX wieku. O wielokulturowej przeszłości miasta świadczą trzy świątynie: późnorenesansowy kościół św. Michała Archanioła z XVI–XVII wieku, dawna cerkiew unicka, obecnie prawosławna, św. Eliasza Proroka z XVIII wieku oraz synagoga z XVIII wieku mieszcząca dziś bibliotekę i galerię sztuki.

Urząd Gminy Wojstawice

ul. Rynek 30

22-120 Wojstawice

tel. 82 5669 102

www.wojstawice.eurazd.eu

39

Skierbieszowski Park Krajobrazowy

Park ochrania krajobrazy rzecznych dolin Wolicy i Wojsławki oraz najwyższej części Wyżyny Lubelskiej – Działów Grabowieckich. W środowisku o zróżnicowanej rzeźbie terenu wykształciła się specyficzna roślinność – wyspowe kompleksy lasów z przewagą buków, dąbrowy świetliste na stokach, wilgotne grądy i łągi w dolinach i wąwozach, a także rzadkie gatunki stepowe i górskie.

**Zespół Lubelskich Parków
Krajobrazowych
Ośrodek Zamiejscowy w Chełmie**

Pl. Niepodległości 1
22-100 Chełm
tel. 82 562 75 76
www.parki.lubelskie.pl

Wydawca | Regionalna Organizacja Turystyczna
Województwa Świętokrzyskiego
Biuro Projektu
ul. Ściegiennego 2, 25-033 Kielce
tel. +48 41 361 80 57
e-mail: rot@swietokrzyskie.travel
www.rot.swietokrzyskie.travel

Tekst | Adam Niedbał

Zdjęcia | arch. Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej,
arch. Urzędu Marszałkowskiego Województwa
Lubelskiego w Lublinie, P. Fabijański, Foto Media Art,
R. Lesiuk, A. Myka-Raduj, M. Soroka, A. Staroń,
M. Tokarzewski

Opracowanie | EURO PILOT Sp. z o.o.
ul. S. Konarskiego 3
01-355 Warszawa
tel. +48 22 664 37 20, +48 22 664 50 91
www.europilot.com.pl

Redakcja | Dominika Borówka-Sitnik
Jolanta Sieradzka-Kasprzak

Korekta tekstów | Małgorzata Kuśnierz

Mapy | Ewa Czajkowska
Piotr Tarnawski

Skład,
przygotowanie do druku | Ewa Chmielewska
Karolina Zaręba

ISBN 978-83-8009-478-9

Łańcuch atrakcji!

www.greenvelo.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Fundusze Europejskie – dla rozwoju Polski Wschodniej

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej